

Graszaad op rol: hoe start-up Sjakie en de bonenstaak de groene wereld gaat veroveren

De leemte tussen inzaaien en bezoden

Het bedrijf 'Sjakie en de bonenstaak' (S+dB) introduceert een nieuwe manier om gras in tuinen toe te passen. Je rolt voortaan simpelweg een strook speciaal ontwikkeld en geprepareerd dragermateriaal uit in een tuin. Daarin heeft S+dB graszaad van gerenommeerde graszaadkwekers verwerkt. De start-up gaat dit concept doorontwikkelen voor wildebloemen- en kruidenmengsels en groentezaden.

Auteur: Broer de Boer

Voortaan volstaan een paar zaadrollen in de bedrijfsbus van de hovenier om een tuin om te toveren tot een klein groen paradijs. De initiatiefnemers van dit concept zijn Gerard Otten en Frank Lub van het in Nederweert gevestigde bedrijf S+dB. Dit laatste is een afkorting van de ludieke naam 'Sjakie en de bonenstaak'. Otten vertelt over de teleurstelling van zijn compagnon over het bedroevende resultaat van grasinzaai en het gedoe rondom het bestellen van graszodenrollen: 'Dat was in zijn eigen tuin. Bij hem ontstond het idee om het graszaad op een doek te strooien en dit vervolgens met een laagje aarde te bedekken. Vervolgens gaf hij het een week lang water. Het resultaat was verbluffend! In korte tijd groeide er op de kale plekken een dichte grasmatt, met als extra voordeel: geen onkruid.'

Meer voorgeschiedenis

Naast het voorbereidende werk kan het een behoorlijke uitdaging zijn om het graszaad gelijkmatig te verdelen, zowel bij het aanleggen als het herstellen van een gazon. Dat geldt zeker voor particulieren. Een kijkje op internet levert ruim 300 hits op waarin wordt

geadviseerd om hiervoor papierrollen of zelfs oude kranten te gebruiken. Over dit concept schreef de redactie van vakblad Fieldmanager in 2014 al: 'Innoseeds heeft via Van Iersel drie grassoorten geleverd aan het Deense bedrijf Yding Grønt, dat de graszaadjes machinaal tussen twee lagen zaaipapier lijmd. Het gaat om de soorten Engels raaigras, veldbeemdgras en roodzwenkgras.' Acht jaar geleden (!) luidde de conclusie van een praktijkproef dat 'dit concept zeker innovatief is, maar absoluut nog niet

De initiatiefnemers, Gerard Otten en Frank Lub

praktijkrijp op sportvelden en golfbanen.' Ook geschikte technieken om graszaad met behoud van kwaliteit op een brede rol te leveren ontbraken.

Otten en Lub, beiden met een werktuigbouwkundige achtergrond, leerden elkaar kennen bij een bedrijf dat klittenband ontwikkelt en produceert. Zij zagen – onafhankelijk van Van Iersels initiatief – een uitstekende businesscase in de aanpak om graszaad op rol te leveren. Sinds 2016 zijn ze professioneel bezig met de optimalisatie van dit proces; ze willen dit technisch en op een ecologisch verantwoorde wijze realiseren. En dat blijkt geen sinecure te zijn! Naast expertise op vele gebieden is hiervoor ook durfkapitaal van investeerders nodig. Otten en Lub betrokken een drietal agroveteranen bij de ontwikkeling. Daarmee vergrootten ze hun kennis op het gebied van onder meer graszaad. Onderzoek en ontwikkeling leidden vervolgens al tot de selectie van een biologische non-woven mat. Die bestaat uit biologisch afbreekbaar dragermateriaal, waarop de tere graszaadjes met een coating worden gefixeerd. Dat gebeurt met speciaal ontwikkelde apparatuur.

Bijzondere cellulosemat

Otten: 'De waterhuishouding in deze methode is van groot belang. De mat bestaat uit hydrofiele cellulosevezels, die met een bijzondere, milieuvriendelijke methode met elkaar zijn verbonden. Deze backing is veel sterker dan traditionele papiersoorten en houdt het water langer vast, en we gebruiken geen chemische lijmen. Daarbij duurt de biologische afbraak in de bodem zeker vier weken langer dan bij tradi-

Acht weken na traditionele inzaai

'Het is een film om zaden te fixeren; lijm is een onjuiste benaming'

tioneel papier. Deze periode is lang genoeg om weerstand te bieden tegen kiemende onkruidzaden van onderaf. Als het microleven de mat na circa vier tot acht weken heeft afgebroken, is de grasmat inmiddels dusdanig dicht dat onkruidzaden vanuit de bodem nog nauwelijks groeikansen krijgen.'

S+dB deed de afgelopen zes jaar vanuit de eigen expertise uitgebreid onderzoek naar 'lijm' om de graszaden op de cellulosemat te fixeren. Otten: 'Wij voerden zowel laboratorium- als praktijkonderzoek uit. Uiteindelijk resulteerde dat in een coating in de vorm van een film waarmee we de zaden fixeren. Lijm is dus een

Acht weken na aanleg met het S+dB-concept

ACHTERGROND

Mondiale ambities

De missie en visie van S+dB zijn gebaseerd op het creëren van een ideaal microklimaat voor uiteenlopende zaden aan het begin van het groeiproces. Beheersing van de aanvoer van water, zuurstof en voedingsstoffen op het juiste moment is essentieel voor de eerste fasen van de ontkiemende zaden. Dit ideale microklimaat beschermt de zaden tegen biostress die wordt veroorzaakt door een wisselende bodemkwaliteit, plagen en weersomstandigheden. Deze innovatieve zaaitechnologie moet bijdragen aan het oplossen van de wereldwijde uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, de afname van geschikte landbouwgrond, de groei van de wereldbevolking en het hoge gebruik van bestrijdingsmiddelen, pesticiden en chemische groeibevorderingsmiddelen die de volksgezondheid en het milieu bedreigen.

onjuiste benaming. Deze coating droogt bij vrij lage temperaturen en is tevens milieuvriendelijk. De kiemkracht van het uitstekende, maar kwetsbare graszaad, dat we onder andere van gerenommeerde graszaadhuizen betrekken, moet natuurlijk niet worden aangetast door oververhitting of door de coating zelf. Ook niet als je zo'n graszaadrol langer bewaart.' Over de samenstelling van de coating geeft Otten geen details. Wel wil hij kwijt dat hierin biostimulanten als fulvine- en humuszuur verwerkt zijn: 'Dat komt het kiemproces ten goede', verduidelijkt hij. 'Overigens hebben we noch aan de mat, noch aan de coating traditionele meststoffen toegevoegd. De zeer belangrijke mineralenvoorziening van de bodem en de dunne deklaag van circa 1 cm grond die je er na het uitrollen op strooit, laten wij over aan partijen die zich daarin gespecialiseerd hebben. Bijvoorbeeld de verkooppartij waarmee we onlangs afspraken gemaakt hebben over de distributie van ons product.'

Voor hoveniers

De start-up S+dB heeft Arthur Wolleswinkel betrokken bij het bedrijf. Wolleswinkel verdient eerder zijn sporen bij een graszaadkweker en denkt nu mee over de producttoepassingen. Het concept is inmiddels besproken met professionele partijen die zich richten op aanleg en onderhoud van sportvelden en golfbanen. 'De toepassing van graszaadrollen in doelgebieden en langs bunkerranden ligt voor de hand,

maar misschien is er meer mogelijk', bericht Otten. Hij zegt niet de illusie te hebben dat hun product concurrenten op de graszodenmarkt zal verdringen, maar koestert zeker Europese ambities: 'Het zal meer de leemte vullen die we zien tussen bezoden en inzaaien. Je kunt onze graszaadrollen binnenkort onder meer aantreffen in tuincentra. Ecostyle gaat de marketing en de distributie voor ons verzorgen.' Otten noemt het een gemakkelijk product voor particulieren om schadeplekken in hun gazon te herstellen. Maar ook voor hoveniers die tuinen met gazons aanleggen zijn de voordelen duidelijk, vindt hij. Otten: 'De complexe logistiek omtrent aanvoer en aanleg van graszoden verdwijnt. De verse, soms zware graszoden zijn verleden tijd. De

'We zijn inmiddels ook bezig met een methode voor gewassen als uien, wortels en witlof'

hovenier hoeft veel minder te regelen. Ook ergonomisch is het interessant. Een graszode (12 cm) weegt al gauw 12-20 kilo per vierkante meter. In ons concept is dat 1 kilo per 10 vierkante meter. Wij leveren de graszaadrollen in formaten van 90 en 30 cm breedte. De geleverde rollen zijn omhuld met een dunne laag gerecycled plastic om het zaad droog te houden. Je kunt het dus zo meenemen, en uitrollen op een moment dat je tijd hebt en de omstandigheden voor grasgroei goed zijn. Nadien regelmatig watergeven is noodzakelijk, maar daarvoor kun je de opdrachtgever eenvoudig instrueren.' Na veelvuldig experimenteren met ontelbare grondstoffen en tijdrovende proefveldtesten, vaak met tegenstrijdige resultaten, vormt de lancering van de graszaadproducten voor S+dB een belangrijke stap voorwaarts op het gebied van beter en duurzamer zaaien. Het bedrijf wil deze techniek namelijk uitbreiden voor wildebloemen- en kruidenmengsels en groentezaden. Directeur Otten: 'Naast onze activiteiten op het gebied van graszaad zijn we inmiddels ook bezig met een methode voor gewassen als uien, wortels en witlof. Dit doen we samen met twee Nederlandse bedrijven die wereldwijd actief zijn.'

De door S+dB ontwikkelde apparatuur

Goed gebruik zaadrollen

De crux om met dit concept een mooi gazon te laten groeien, is watermanagement. Bij hoogzomerse omstandigheden is het risico van uitdroging van zaad en jonge grassprietjes hoog. Daar moet de gebruiker alert op zijn. Net als bij traditionele methoden – inzaaien en graszoden leggen – heb je een vlakke, geprepareerde ondergrond nodig. Deze ondergrond moet van tevoren bevochtigd worden, zodat er een goed contact tot stand komt tussen het dragermateriaal en de bodem. Een vochtige ondergrond vormt de basis voor een sterke wortelgroei. Er is nog een ander belangrijk aspect: na het uitrollen van de zaadrollen bij de aanleg moet je het dragermateriaal bedekken met een toplaag grond (0,5-1 cm dik). Deze stap voorkomt snelle uitdroging door zon en wind en start het biodegraderen door het bodemleven. Eenmaal aangelegd moet er dagelijks twee- tot viermaal water gegeven worden, afhankelijk van de weersomstandigheden. Bij het water geven moet je je realiseren dat je het dragermateriaal nat moet houden, niet de gehele ondergrond. De hoeveelheid water is dus beperkter dan traditioneel, maar er is een regelmatigere watergift nodig. Nadat het gras opgekomen is kan de frequentie van de watergift naar beneden, maar geef de kwetsbare jonge grasplantjes bij iedere sproeibeurt wel méér water. Afhankelijk van het type graszaadmengsel ligt er na vier tot zes weken een dichte grasmat.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!